

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

Revista apare regulat la 1. și 15.
a fiecărei luni ca publicațiune ju-
ridică și săptămânal ca organ de
publicațiune judecatorească

Abonamentul:

Pentru autorități, bănci, instit. fin.
avocați etc.
Pe un an 200 Lei
Pentru magistrați pe an 160
Un număr simplu 8
Un număr dublu 16
Un număr vechiu 12
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băei No. 13. — Ad-
ministrația: Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam România S.A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adtje.
TELEFON 630.

SUMARUL

1. Tratatul cu Ungurii de *Șt. Laday*
2. Accelerarea judecăților de *Em. Dan*
avocat
3. Aplicarea legii speculii în Ardeal. Juris-
prudența Trib. Cluj cu o adnotare de *C. Xantopol*
Judecător Trib. Cluj
4. Bibliografie.
5. Jurisprudența stabilită de Înalta Curte de Casație. Complectul
pentru Ardeal și Bucovina.
6. Supliment. Anteproiectul Codului penal și Regulamentul Legii
advocaților.

Tratatul cu Ungurii

După cum celim în ziare, delegația ma-
ghiară a sosit la noi pentru a trata și rezolva
chestiunile ce rezultă din tratatul de la
Trianon.

Aceste chestiuni sunt de cea mai mare
importanță nu numai pentru publicul nostru,
ci și pentru Statul român.

Chestiunile îmbrățișează aproape toate
problemele vieții economice. Cum Ardealul și
Banatul au fost în cea mai strânsă legătură
cu Ungaria decând s'a dezvoltat economia
modernă, raporturile de drept nerezolvate
până acum sunt așa de numeroase și așa de
importante, încât interesele noastre cele mai
vitale depind de buna lor rezolvare.

O deslegare nefavorabilă a problemei
datoriilor reciproce de exemplu ar putea să
periclitizeze echilibrul finanțelor noastre. Con-
form Tratatului, România a luat asupra sa
datoriile antebelice ale Statului ungar, și
anume datoriile garantate în proporția lungi-
mei drumurilor de fier, iar cele negarantate
în proporția împărțirii veniturilor publice din
anii 1911, 1912 și 1913. Suma ce rezultă, va
fi scăzută din totalul restituirilor ce urmează

a fi făcute pentru averea Statului ungar luată
în primire de către România în baza Tra-
tatului.

Or, Ungaria cere pentru aceste averi o
sumă fabuloasă (aproape cinci miliarde co-
roane aur), iar suma datoriilor este aproape
exact determinabilă. Nu încapă îndoială, că
atunci, când la datorii nu putem micșora
suma, fiind vorba de cifre exacte totul depinde
de evaluarea averilor luate în primire:

Este foarte regretabil, că la noi opinia
publică nu s'a ocupat de loc cu această
problemă vitală. În vreme ce Ungurii, cu tot
politicianismul lor, au desbătut aceste pro-
bleme economice în mii și mii de dizertațiuni,
întruniri, prelegeri, adunări populare, la noi
nu cunosc nici măcar o broșură care să fi
tratat această materie, deși viitorul nostru
depinde de ea. Este cert, că guvernul nostru
ar putea apăra interesele noastre cu mult mai
mare energie, dacă ar fi sprijinit de forța
opinie publice.

În ceea ce privește datoriile, ori și cine
poate să calculeze sarcinile ce vom lua asupra
noastră. Conform Tratatului, România va tre-
bui să emită obligațiuni în locul acelor datorii,
socotindu-se 50 bani pentru una coroană.
Deci, datoria internă va fi sporită cu câteva
miliarde și care datorie va fi influențată nu numai
asupra bugetului ci și asupra valutei noastre.
Din nefericire n'am urmat exemplul Cehoslo-
vaciei care a cumpărat prin oameni de paie
în streinătate titluri antebelice de ale Ungariei
cu un preț foarte redus, folosindu-se de deplina
dezorientare a pieței. Deci, Cehoslovacia dând
5—10 coroane pentru un titlu de 100 coroane,

Banca Ardeleană și Casa de Economii S. A.

Cluj, Piața Unirii No. 32.

Oferim prompt cu prețurile cele mai ieftine glazură de plumb verde și roșu (în bucăți sau măcinat).

4487

Piatră vânăta, Calcaian, Acid sulfuric, Sare de Glauber, Sare amară, Bisulfid de carbon (pentru viticultură)

CORVIN

Societate română pt. comerț și industr. chimică și de metalurgie

Cluj, Piața Ștefan cel Mare 4. Telefon No. 314.

Maurițiu Berger

pieleterie engros

Cluj, Strada Regina Maria No. 18

Telefon 3-49

4488

Hann & Comp. S. A.

de comerț pentru mașine și articole tehnice

Cluj, Strada Regina Maria 11. Telefon 2-36

Adr. teleg. Hanncomp.

SOCIETATEA „CONTINENTALĂ” PENTRU COMERȚUL FIERULUI

Kern & Co.

Reprezentanța
sindicatului de
fier cehoslovac

În depozit: Fer laminat, traverse de fier, table de fier, tuburi și fitting-e.

Cluj, Piața Gării
No. 3, Telef. 9-50

Adresă telegrafică: Ferrokontinent.
Casașă postală: No. 20

Czink VĂPSEȘTE, CURĂȚĂ

Cluj, Strada Gen. Poetaș 5

S z e s z á k

fabrică de
trăsuri și
caroserii de
automobile

Cluj, Calea
Reg. Ferd. 90.

Cele mai elegante ghețe să găsească
cu prețurile cele mai reduse la

Hoffmann

Cluj, Calea Regele Ferdinand No 19

BANCA GENERALĂ TĂREI ROMÂNE

Capital statutar
150.000.000 lei
Emis și vărsat 60.000.000
lei

Sediul central

București, Str. Lipscani 19.
SUCURSALE: Brăila, Brașov, Cluj, Constanța,
Craiova, Galați, Giurgiu Oradina-Mare, Ploesti, Seps
Șan Georgei, Turnu-Măgurele. Banci afiliate:
Banca Basarabiei Chișinău cu
sucursale în Bălți, Bender, Ismail, Soroca, Cetatea
albă și Călărași. — Face orice operațiuni de bursă

INDUSTRIA SĂRMEI S. A.

Cluj, Calea Victoriei No. 29.

*
Fabrica: Ghiriș-Arieș.

*
Adresa telegrafică Ferrum.

*
Telefon 5-47, 4-40.

CHAUSSERES

ECHO

este marca celor mai bune
ghete

Succesorii lui

Samuil Văcsei

moară sistematică

Cluj, Calea Victoriei No. 4.

Eugen Szabó

depozit de
moda pentru
dame

Cluj Calea Regele Ferdinand No. 5.
Telefon 4-70. Telefon 4-79

Prima Fabrica de juvănere

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Telefon: 2-15. Adr. Tel. „Juvăner” Cluj.

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINA,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni ca publicațiune juridică și săptămânal ca organ de publicațiune judecatorească

Abonamentul:

Pentru autorități, bănci, instit. fin. avocați etc.

Pe un an 200 Lei
Pentru magistrați de an 160
Un număr simplu 8
Un număr dublu 16
Un număr vechiu 12
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băei No. 13. — Ad
ministrația: Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam România S. A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adție.
TELEFON 630.

Directori și Redactori responsabili:

Vasile M. Dimitriu

Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ștefan Laday

Cosma Tib. Ion

Notar public din Cluj

Colaboratori

Alexandrescu Traian

Fost Prim-președinte de Tribunal,
Avocat din București

Antonescu Mihail

Fost Ministru al Justiției,
Avocat din București.

Bădescu Lazar

Consilier la Curtea de Apel din Cluj.

Balașiu Paul

Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Boila Romul

Profesor la Universitatea din Cluj

Boldur Vasile

Prim președintele Curții de Apel
din Cernauiți

Botez Corneliu

Consilier la Inalta Curte de Casație

Botez M. Ion

Consilier la Curtea de Apel din
București

Dimitriu Vasile

Profesor la Universitatea din Cluj

Dăcan P. George

Judecător la Trib. Oradea-Mare

Fabius Ștefan

Avocat din Cluj

Hațieganu Emil

Profesor la Universitatea din Cluj

Herovanu Eugeniu

Decanul baroului avocaților din Iași,
Profesor la Universitatea din Iași

Iancu Aurel

Avocat din Lugos

Isac Aurel (senior)

Fost decan al baroului avocaților
din Cluj

Kiss Geza

Avocat din Cluj. Deputat

Mandicewski Erast

Consilier la Inalta Curte de Casație

Mavrodineanu Vladimir

Cons. la Curtea de Apel din Tg.-Mureș

Mănescu Ion

Președinte de Senat la Curtea de
Apel din Cluj

Micșa Pompei

Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor

Avocat din Sibiu

Negrea Camil

Profesor la Universitatea din Cluj

Pordea Augustin

Avocat din Cluj, deputat

Poruțiu Petre

Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan

Prim președintele Trib. Cluj

Radu Iorgu

Profesor la Universitatea din Cluj

Sfetcu Emilian

Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Dr. Tolciu Ioachim

Avocat din Cluj

SUMARUL:

1. Tratatulele cu Ungurii de
2. Accelerarea judecăților de
3. Aplicarea legii speculii în Ardeal, Juris-
prudența Trib. Cluj cu o adnotare de

Șt. Laday

Em. Dan
avocat

C. Xantopol
Judecător Trib. Cluj

4. Bibliografie.

5. Jurisprudența stabilită de Inalta Curte de Casație. Complexul
pentru Ardeal și Bucovina.

6. Supliment. Anteproiectul Codului penal și Regulamentul Legii
advocaților.

a scăpat de obligațiunea să emită titluri de 50 coroane cehoslovace. Credem că Cehoslovacia a realizat din aceasta operațiune un folos de cel puțin un miliard, adică 5—6 miliarde lei. În anul 1921, înainte de încheierea păcii, s'a făcut guvernului nostru propunerea să procedeze la fel, dar propunerea a rămas fără răspuns.

Altă problemă importantă este chestiunea împrumutului de războiu. Guvernul nostru nici nu voiește să auză de recunoașterea acestor titluri. Cehoslovacia a rezolvat-o în mod foarte favorabil pentru stat, dând obligațiuni noi acelor care au plătit în numerar un plus determinat de guvern. Statul a dat cetățeanului un titlu de 300 coroane cehoslovace în așa mod că 200 coroane se plătește în numerar, iar pentru rest Statul primește obligațiunile împrumutului de războiu cu valoarea nominală. Prin această operațiune, Statul a putut face un împrumut intern la care altfel nici nu s'ar fi putut gândi, iar cetățenii n'au pierdut averea lor investită în împrumutul de războiu. Împrumutul intern fiind cu mult mai ieftin, decât împrumutul contractat în valută forte, Statul a acoperit prin diferența valutară întregul stoc al obligațiunilor de războiu și a întărit în mod puternic încrederea cetățenilor în creditul Statului.

Tot așa de importantă este chestiunea datorilor particulare.

Actualmente, încăsarea datoriilor particulare antebelice este suspendată. Este evident că suspendarea trebuie ridicată. Conform art. 254 din Tratat, aceste datorii se plătesc în lei în proporția cursului cu care leul și coroana au fost cotați în lunile Sept. și Oct. 1918 la bursa din Geneva. Ordonanța ministrului afacerilor streine, publicată în Monitorul Oficial din 19 Aprilie 1921, constată că acest curs a fost al pari, deci pentru una coroană se plătește un leu.

Cu regret trebuie să constatăm că nici Tratatul de pace, și nici ordonanța Ministrului afacerilor streine nu concordă cu faptele, pentru că *în lunile Septembrie și Octombrie 1918 bursa din Geneva nu cota de loc cursul și prin urmare nici o proporție nu poate fi stabilită.*

Deci, și această chestiune trebuie rezolvată în cursul desbaterilor.

Dar cum să se rezolve?

Nu știu, dacă guvernele noastre au îngrijit de constatarea exactă a datoriilor reciproce. Legea din 13 Iunie 1923 nu se extinde asupra lor. În anul 1921 s'a făcut un fel de

recensământ, cu intervenția solidarității dar termenul a fost așa de scurt că cea mai mare parte a datoriilor au rămas nedeclarate. Despre aranjarea și lucrarea materialului primit cu acea ocazie, n'am auzit nimic.

Or, dacă suma datoriilor e mai mare decât a creanțelor, interesele noastre cer altă rezolvare, decât în cazul invers. Nu trebuie să uităm faptul că în anul 1916 precum și în anul 1918 instituțiile financiare din teritoriul nostru au trimis sume enorme la Budapesta. Aceste sume sunt trecute în bilanțurile lor ca creanțe, dar nimeni nu știe, care sumă este justă. Să se calculeze în proporția de 1:1 sau cu altă cotă? Și cum să se socotească creanțele și datoriile sucursalelor băncilor streine? Sunt acestea instituții streine pentru că sediul lor este în streinătate? Sau sunt instituții naționale, pentru că se găsește vre'o cotă, ca să fie aceeași pentru toate creanțele? Coroana din 1914 să se plătească la fel cu coroana din 1918?

De mare importanță este chestiunea asigurărilor pe viață și a reasigurărilor.

Conform Tratatului, asigurările pe viață n'au fost anulate prin declarația de războiu. Inșă cele mai multe au devenit caduce în urma neachitării primelor. Deși părțile au avut dreptul să pună contractul din nou în vigoare, dar pentru aceasta, Tratatul a dat numai trei luni. În afară de aceasta, Tratatul a uitat să reglementeze valuta și cota cu care primele urmau a fi achitate. În fine, a rămas ca rezidun, ca partea să ceară, în termen de un an, restituirea valorii poliției, fără ca Tratatul să determine: care este valoarea poliției, cu ce valută și cotă se calculează și dacă se pot socoti sau nu dobânzi din ziua caducității.

Cum aproape toate asigurările din Ardeal și Banat s'au făcut cu societățile mari din Budapesta, interesele noastre cer ca această chestiune să fie reglementată. Este adevărat că societățile din Budapesta, nu pot plăti sume valorizate, dar totuși se va putea găsi vre'o modalitate care să satisfacă cerințele dreptății. Nu se poate ca acela care pentru o asigurare de 50000 coroane, a plătit prime de 2000 coroane aur, să primească acum 500 Lei.

Am relevat numai chestiunile mai importante. De sigur că mai sunt o mulțime de probleme ce urmează a fi rezolvate: retrimiteră dosarelor, recunoașterea sentințelor date de instanțele noastre și cele maghiare, cărțile funduare centrale și cele de drept comun etc.

Sperăm că tratativele vor fi duse spre o rezolvare favorabilă și că interesele cetățenilor României Mari precum și ale Statului vor ieși victorioase din desbateri.

S. L.

Dispozițiunile principale ale „Proiectului de accelerare a judecăților“¹⁾

1. *Judecătorul-unic.* Cred că nu se poate realiza o accelerare a procedurii de cât revenind la sistemul judecătorului-unic.

Bun sau rău — nu discut acum — acest sistem se impune, cel puțin pentru o perioadă de timp, înăuntrul căruia va trebui să ne punem la curent cu procesele cari de ani de zile așteaptă rezolvarea.

Având judecător-unic și declarând camerele de consiliu, săli de ședință publică, vom obține la fie care secție a tribunalului 3—4 complete, deci 3—4 secțiuni în loc de una.

2. *Memoriile.* Reclamantul trebuie să arate cu precizie temeiurile de fapt și de drept cu cari înțelege să susțină pretențiunile sale.

Dacă se servește de acte, va depune actele în copii la dosar, un alt rând de copii le va comunica părâtului odată cu acțiunea, iar la prima zi de înfățișare va aduce originalele pentru a se putea face verificarea în ședință.

În invocarea pretențiunilor și a dovezilor sale, reclamantul trebuie să arate în mod documental:

a) Pentru fie care capăt de cerere, cu ce anume dovezi înțelege să se servească.

b) Motivele pentru cari preinde că dovada ce invoacă este admisibilă.

Această documentare trebuie astfel făcută, în cât judecătorul chemat să se pronunțe fie asupra fondului, fie asupra admisibilității probei cerute, să o poată face numai pe baza memoriului scris, fără susținere orală în cazul când partea a fost împiedicată să se prezinte la desbaterea orală. (Asupra acestei chestiuni voi reveni).

Astfel, dacă reclamantul cere proba cu martori, el trebuie să arate ce anume capăt de cerere vrea să dovedească cu martori și dacă această probă este admisibilă în drept. Dacă invoacă acte, trebuie asemenea să arate ce anume capăt de cerere vrea să dovedească cu acte și cari sunt acele acte etc., etc.

Dacă reclamantul cere proba cu martori, trebuie să arate numele, pronumele și locuința lor în chiar acțiunea sa (dela început). Acești martori vor fi citați și vor trebui să vină la prima înfățișare chiar dacă la acea zi tribunalul va declara proba cu martori inadmisibilă.

Știu că se va ridica următoarea obiecțiune: De ce să aduci martorii, dacă nu știi de vor fi sau nu admiși? De ce să umble oameni de geabă pe drumuri?

Recunosc că obiecțiunea e serioasă, dar am avut de ales între aducerea zadarnică a martorilor și pierderea unui termen și am preferat să câștigăm un termen.

¹⁾ Diferit unei comisii compusă din d-nii C. Botez, C. Crăciunescu, consilieri la Casație, M. Gaster și Em. Dan, avocatul din București, acest din urmă și însărcinatul cu întocmirăa ante proiectului deus la Ministerul Justiției el este și autorul articolului ce publicăm după „Curierul Județar“ No. 38, dela Noiembrie 1923.

Neindeplinirea acestor condițiuni face ca reclamantul să piardă definitiv dreptul de a invoca dovezile pe cari nu le a invocat prin acțiune și aceasta în tot cursul procesului, adică atât la Tribunal cât și la Curtea de Apel, afară de următoarele două cazuri:

a) Forța majoră (de ex. actele originale pe cari trebuia să le aducă la prima înfățișare, i-au fost furate).

b) Când din chiar desbaterile procesului se va fi ivit nevoia imperioasă a administrării de noi dovezi, fără de cari procesul nu poate primi o soluțiune, nevoe pe care reclamantul era în nepuință să o prevadă.

De această din urmă excepțiune, care de altfel nu este de cât aplicațiunea dreptului de Intervențiune a judecătorului (vezi art. 95 din procedura vechiului regat), judecătorul va uza de sigur cu mare precauțiune.

Pârâtul în 30 zile dela primirea acțiunii, va trebui să răspundă printr'un răspuns-memoriu în care va arăta toate incidentele, excepțiunile, mijloacele de apărare, actele, dovezile etc. întocmai ca și reclamantul și sub aceleași sancțiuni.

Reclamantul dacă mai crede necesar, are drept să adreseze pârâtului un memoriu-replică, prin care și poate modifica acțiunea, poate invoca noi probe etc., iar pârâtul are drept la memoriu-duplică.

Atât acțiunea reclamantului, cât și răspunsul-memoriu al pârâtului, trebuiesc făcute de avocați.

Din câte de mai sus rezultă că nici surprinderile, nici amănăciile nu mai sunt posibile, de cât în cazuri cu totul excepționale.

E adeărat că măsura de a declara părțile decăzute din dreptul de a invoca dovezile pe cari nu le-au cerut prin memoriu, atât la prima instanță cât și în apel, e drastică, dar am făcut-o pentru două motive:

a) Pentru că n'am voit să dăm părților posibilitatea de a evita prima instanță și a transpune întreaga judecată la Curtea de Apel.

b) Am plecat dela această idee: cine are proces, să se ocupe de el, nu ca astăzi, când părțile jonglează cu șicanele.

De altfel, cum ar merita să fie menajat un reclamant care ar porni procesul înainte de a fi pregătit cu toate armele de luptă?

Iar pârâtul, pentru ce ar fi menajat, când nu i se cere de cât un lucru: să-și facă apărarea întreagă și la timp?

Firește că dacă pârâtul, de ex. n'a primit acțiunea sau va dovedi forța majoră, va fi repus în integralitatea drepturilor sale.

3. *Procedura pregătitoare.* După expirarea termenelor pentru depunerea memoriilor, Tribunalul fixează ziua de înfățișare.

La această zi, repet, vor fi chemate părțile personal la interogator dacă s'a cerut, precum și martorii.

Tribunalul la această zi procedează la judecarea incidentelor și excepțiunilor, admisibilității probelor, etc. Dacă declară probele admisibile, martorii de ex., procedează imediat la ascultarea lor.

Dacă nici una din părți nu se prezintă, judecata se suspendă și nu va putea fi redeschisă decât după trecere de 3 luni din ziua suspendării.

Părțile însă, vor putea obține redeschiderea și

înainte de 3 luni, dacă cer să se dea o hotărâre de expedient pe baza tranzacției dintre ele.

În cazul însă când, la termenul fixat, părțile nu prezintă tranzacția, sau iarăși lipsesc, atunci procesul se suspendă pentru 6 luni și nu va putea fi redeschis decât după plata din nou a taxelor (timbrele și taxa proporțională).

Dacă la prima zi de înfățișare se prezintă numai una din părți, Tribunalul, după ce va fi ascultat expunerile orale ale părții prezente, va ordona să se citească memoriul părții absente și după aceea se va pronunța, putând admite în tot sau în parte chiar cererile părții absente (incidentele, probele, apărările).

Este aci o inovațiune de o importanță deosebită asupra căreia trebuie să înzist.

Procedura orală va forma, ca și în trecut, baza sistemului debaterilor judiciare.

Am voit să dăm însă și procedurii scrise oarecare importanță, de sigur nu egală cu cea a oralității, dar în tot cazul mai mare decât importanța ce i se dădea până acum.

Și am fost indemnăși la aceasta, fiindcă înțeleg să respingi pe acela care nu și manifestă prin nimic intențiunea sa de a și susține pretențiile sau de a se apăra în proces, dar când el, din potrivă, a arătat, printr'un memoriu dezvoltat însoțit de acte, că înțelege să dea lupta cu adversarul, pentru ce să nu îi seamă de acest memoriu atunci când cine știe din ce împrejurări nu se poate prezenta nici în persoană, nici prin avocatul său?

Atât mai rău pentru el, dacă, ne reprezentându-se, pretențiunile sale vor fi mai slab susținute.

4. *Judecarea fondului.* Dacă nu este de efectuat o procedură pregătitoare — sau dacă procedura pregătitoare s'a terminat — atunci, după depunerea memoriilor Tribunalul fixează ziua de înfățișare pentru dezbaterile fondului.

În măsura posibilului Tribunalul va fixa părților nu numai ziua, dar și ora la care urmează să fie judecate.

Am fi dorit ca fixarea orei să fie obligatorie; ne-am temut însă că lucrul nu va fi posibil, cei puțin la început, și de aceea am lăsat ca lucru acesta să se facă după posibilitate.

Totdeauna Tribunalul va fixa părților spațiul de timp în care debaterile trebuie terminate (ore, minute). Numai în cazuri extraordinare (o îmbolnăvire subită a avocatului de ex.) acest spațiu de timp va putea fi prelungit sau se vor amâna debaterile pe altă zi.

Dacă la ziua de judecare a fondului, nu se prezintă nici una din părți sau se prezintă numai una din ele, se va urma așa cum am arătat la procedura pregătitoare.

5. Dispozițiunile de mai sus le-am adaptat la cazul când sunt mai mulți părți, la cererile reconvenționale, chemările în garanții și cererile de intervenție.

6. *Suprimarea apelului nominal* (Strigarea pricinelor). Am suprimat apelul nominal pentru trei motive:

a) Se pierdea prea mult timp fără nici un folos.

b) După noul sistem al procedurii de accelerare în afară de cazurile de suspendare pentru neaprezentarea părților, nu vor fi alte cazuri de amânare, așa că apelul nominal nu mai are sens.

c) Dacă va fi posibilă fixarea orei de judecare, asemenea nu poate avea sens apelul nominal.

7. *Cunoașterea termenelor după primele citatit.* Pornind dela ideea că cine are proces trebuie să se ocupe de el, am stabilit că odată ce părțile au fost citate (bine citate) pentru prima înfățișare, ele nu se mai citează în tot cursul procesului (la instanța respectivă), ci sunt presupuse că cunosc termenul, afară de două excepțiuni:

a) Când legea prezentă (de accelerare) admite noi citatituni:

b) Când din motive legale (moarte, dobândirea sau pierderea capacității) vor trebui citate persoanele ce înlocuiesc părțile ce figurau în proces.

Părțile nu se vor putea plânge de suprinderi pentru că:

a) Până la terminarea depunerii memoriilor nu poate fi vorba de citatituni;

b) Dacă părătul de ex. invoacă neprimirea acțiunii reclamantului sau forța majoră, părțile vor fi citate pentru dezbaterile acestei cereri;

c) După depunerea memoriilor, părțile se citează pentru procedura pregătitoare;

d) După terminarea procedurii pregătitoare dacă nu se poate judeca fondul imediat, se fixează o zi (eventual și ora) de judecarea fondului pentru când părțile — dacă nu sunt prezente — se citează;

e) Iar dacă nu este de efectuat o procedură pregătitoare, părțile se citează direct pentru judecarea fondului.

8. *Neparticiparea ministerului public în procesele civile ale incapabililor.* În afară de cazurile când ministerul public este parte principală (a cerut el interdicțiunea cuiva), am suprimat participarea sa pentru următoarele motive:

a) Când minorii, interziși, cei puși sub consiliu judiciar, se prezintă înaintea justiției, ei se prezintă ca persoane capabile, deoarece sunt reprezentați prin tutor, curator și de aceea nu se poate justifica această intervenție a ministerului public ca un al doilea reprezentant-apărător al incapabililor, mai ales că de multe ori pune concluzii contra incapabililor;

b) Adevărata apărare a incapabililor stă în alegerea persoanelor chemate a le administra averea și a-i reprezenta în justiție, și de aceea legiuitorul a luat, și la nevoie va trebui să ia și alte măsuri pentru organizarea tutelei și curatelei în așa condițiuni încât interesele incapabililor să fie bine apărate;

c) Procurorul este absorbit de alte lucrări, cari nu-i dau răgaz să mai examineze și procesele civile, așa încât intervențiunea sa nu poate aduce cauzelor civile contribuțiunea luminoasă și utilă pe care ar putea-o aduce dacă ar avea timpul necesar pentru a studia și a și pregăti concluziunile sale, cum o face în materie penală;

d) În provinciile alipite participarea ministerului public în afacerile civile în cari sunt interesați incapabilii, este necunoscută. Acolo toată grija s'a pus cum ziceam, în organizarea temeinică a tutelei și curatele;

e) Chiar în vechiul regat ministerul public nu ia parte în procesele de competența judecătorului de ocol, procese cari pe măsura competenței acestui judecător, interesează o mare parte a populațiunii;

f) Adesea ori procesele se amână din cauza lipsei procurorului, care este reținut de alte ocupațiuni.

9. *Neadmiterea amânărilor de comun acord.* Și în sistemul procedurii actuale amânările de comun acord sunt condamnabile fiindcă zădărnicesc o întreagă muncă ce se depune de judecători, de porlărei, arhivă, grefă etc. pentru punerea în ordine a dosarului spre a fi înscris la ședință. Dar în sistemul procedurii accelerate care autoriză pe judecător să fixeze ora la care părțile urmează să fie judecate și timpul cât va dura dezbaterile, admiterea amânărilor de comun acord nu poate avea sens.

E adevărat că pot fi cazuri în cari părțile doresc amânarea pentru a se împăca, acestea însă sunt rare, marea majoritate a cazurilor n'au la bază decât capriciul și de acea răul trebuie curmat.

Părțile cari vor să se împăce n'au decât să lase procesul să se suspende și dacă voesc să obțină hotărârea de expedient, ele au drept să ceară redeschiderea cum am arătat mai sus.

10. *Desființarea dreptului de opoziție.* Am desființat opoziția, care nu este decât șicana prin excelență.

Iar dacă partea n'a primit acțiunea ori citația, sau a fost împiedecată de forța majoră, am arătat mai sus că are drept a cere reintegrarea în drepturile sale.

11. *Termenul de apel* este de o lună și curge totdeauna dela pronunțare, chiar dacă partea nu era prezentă la pronunțarea hotărârei.

12. *Incompetența.* Dacă în urma unui declinator de competență, hotărârea care a incuviințat trimiterea va fi rămas definitivă prin judecarea în apel, prin neapelare sau prin renunțare la apel, instanța de trimitere va fi investită în mod obligator cu judecarea pricinii.

13. *Cheltuelile de judecată.* Am obligat pe judecător să acorde, fără reducere, cheltuelile de judecată, cari pot fi justificate în mod nediscutabil, cum sunt de ex. taxele de proces, plata experților etc., iar în ce privește onorariile avocaților, să țină seamă de importanța procesului și durată lui.

14. *Dispoziții tranzitorii.* Legea de accelerare nu se aplică decât la tribunalele de județ în afacerile ordinare, de natură civilă, a căror procedură este reglementată de legea de procedură civilă din întreaga țară.

Ea nu se aplică:

a) Legilor cari prevăd o procedură specială (legea proprietarilor de ex. legea judecătorilor de ocoale etc.);

b) Legilor cu caracter general (codul civil), atunci când aceste legi stabilesc pentru anumite materii o procedură specială (de ex. procedura divorțului);

c) Acelor materii din legile de procedură civilă și de execuțiune silită cari din cauza naturii lor urgente sunt supuse unor dispozițiuni speciale (ancheta în futurum, ordonanțele prezidențiale, perimarea, contestațiunile, legea asupra mandatelor sau avertismentelor de plată etc.).

15. Până la unificarea legislațiunii, toate dispozițiunile de procedură civilă din legile actuale din întreaga țară, vor continua să se aplice întrucât nu vor fi contrarii prezentei legi.

Cu alte vorbe, cele patru coduri de procedură

civilă și legile speciale de execuțiune silită din țară, vor continua să se aplice mai departe conciliindu-se însă cu legea de accelerare. Astfel în loc ca completul de judecată (Senatul) să fie compus din mai mulți judecători, va fi format de judecătorul-unic; rogurile din prezenta lege privitoare la legarea instanței prin memorii, suprimarea opoziției, amânărilor de comun acord, fixarea orei și a spațiului de timp pentru dezbateri, etc. etc. se vor aplica uniform în toată țara.

Tot la dispozițiunile tranzitorii am arătat ce se face cu procesele în curs și am dat părților dreptul ca, dacă sunt de acord, să ceară judecarea după normele procedurii accelerate chiar pentru procesele în curs (adică acțiunile introduse înainte de punerea prezentei legi în vigoare).

Înainte de a termina, țin să adaug că în raportul cu care am depus proiectul de accelerare la Ministerul de justiție, am mai propus câteva modificări ale legii de organizare judecătorească, tot în scopul accelerării judecăților, precum:

a) Mărirea competenței judecătorilor de ocol;

b) Dreptul părților capabile de a cere judecătorului de ocol să judece litigiul dintre ele ori care ar fi valoarea lui (sistem din procedura ardeleană).

E vorba numai de valoarea procesului nu și de natura lui.

c) Am mai propus — aceasta este o propunere a mea personală despre care am scris în „Curierul Judiciar“ — ca apelurile și recursurile în contra cărților de judecată să nu mai meargă la Tribunalele de județ, ci la judecătorii mari (o creațiune nouă)².

Dând publicității lucrarea de mai sus a subcomisiunii, am făcut o cu scopul de a pune în discuțiune din vreme, înainte ca proiectul să fie prezentat parlamentului, o operă care interesează viața noastră juridică.

Sunt de sigur în acest proiect multe lipsuri, multe dificultăți de aplicare practică, de conciliere ca cele patru coduri de procedură aplicabile în țară și de aceea fac un călduros apel la colegii juriști rugându-i să-l examineze și să facă observațiunile lor, pentru ca opera definitivă ce va rezulta din concursul tuturor, să cuprindă cât mai puține imperfecțiuni și mai cu seamă cât mai puține dificultăți de aplicare.

Em. Dan
advocat.

JURISPRUNDENȚA

Tribunalul Cluj

Dos. No. Sp. 4384/923.

Recurs din partea Mntst. Public (art. 33 din legea speculei și art. 107 din legea Jud. oc. v. regat) contra sentinței Jud. ocol urban Cluj — dată în primă și ultimă instanță. -- Contravențiuni prev. de art. 5 și 6 și pedepsirea lor conform art. 9 și 20 din legea speculei din 16 Iunie 1923 M. Of. 59/923) cu aplicarea art. 92 c. p. Ardeal, cu amendă accesorie. Violarea art. 15 și 20 din legea speculei (sistemul absorbțiunii și sistemul totalizării pedepselor) cu Motiv de Casare a sentinței. Evocarea fondului conf. art. 167 din legea Jud. de oc. v. regat și majorarea pedepsei pecuniare cu aplicarea art. 93 c. p. ardeal.

²) Vezi „Curierul Judiciar“ No. 20/923. p. 509.

Asupra Sentința Jud. Ocol Urban Cluj No. P. 10.217—2/923 prin care hotărăște:

Acuzatul este vinovat în delictul prev. și calificat de § 5 și 6 din legea pentru înfrânarea speculei ilicite pentru fapta că nu a afișat și etichetat prețul Neosolvarsanului etc. mai de parte a vândut sticla de apă de cap și pudra Bouquet d'Origan calculând la prețul de cost un beneficiu mai mare de 30%.

Judecătoria de ocol condamnă: conform § 9 și 20 din legea speculei pe lângă aplicarea § 92 c. p. Ardeal la 300 lei amendă ca pedeapsă principală și 100 lei ca pedeapsă accesorie. Amenda în caz de neplătire se schimbă față da acuzat în 8 (opt) zile închis.

Tribunalul Cluj

Ca instanță de recurs a adus următoarea.

Sentință

Admite recursul Ministerului Public Cluj, schimbă sentința Judecătoriei de ocol, găsește vinovat pe contravenientul v. F. pentru faptele prevăzute de art. 5 și 6 al. 1 și 2 din legea speculei și în consecință făcând aplicarea art. 9, 15 și 22 din legea speculei și art. 92 c. p. ardeal îl condamnă la 10.000 (zece mii) lei amendă etc.

Motive

Tribunalul asupra celui de al doilea motiv de casare:

„Violare de lege și anume a art. 15 și 22 din legea speculei, pentru motivul că s-a dat 300 lei pedeapsă principală și 100 lei pedeapsă accesorie, când legea speculei prevede totalizarea pedepselor și aplicarea numai a uneia singure.“

Având în vedere că în fapt se constată că contravenientul a fost dat în judecată prin procesul verbal din 8 Sept. 1923 încheiat de procurorul N. I. de la parchetul acestui Tribunal constatând săvârșirea următoarelor contravențiuni:

1. Nu a avut afișat prețurile tuturor mărfurilor din prăvălie. 2. A refuzat prezentarea facturilor originale pentru a se constata prețurile de cost în raport cu cele de vânzare. 3. A vândut mărfurile cu preț de speculă însușindu-și mai mult de 30% câștig.

Trimis în judecată în conf. cu dispoz. art. 25 din legea asupra speculei, Judecătoria de Ocol Urbană Cluj constatând nesfișarea tuturilor prețurilor mărfurilor și vânzarea lor cu nu câștig mai mare de 30%, a condamnat pe contravenient la 300 lei pedeapsă principală și 100 lei pedeapsă accesorie.

Având în vedere că potrivit disp. art. 15 din legea speculei atunci când un inculpat este dat în judecată pentru mai multe delictive pedepsite de lege, se va aplica maximum de pedeapsă prevăzută de lege pentru delictul cel mai grav, iar potrivit disp. art. 22 din aceeași lege acei cari vor fi dați în judecată pentru mai multe fapte socotite contravențiuni după

aceasta lege — vor suferi totalizarea amenzilor prevăzute de fiecare contravențiune în parte, judecătorul fiind obligat de a-i aplica pedeapsa inclusoarei de la 5—20 zile;

Având în vedere că din sentința Jud. de ocol s'a constatat că inculpatul a săvârșit faptele prevăzute de art. 5 și 6 din lege (speculă și neafișare), că specula potrivit art. 5 și 9 constituie un delict, iar neafișarea o contravențiune conform art. 6 — că deci judecata în acest caz trebuia să facă aplicația art. 15 din legea speculei și să aplice o singură pedeapsă, pedeapsa contravenției trebuind să fie absorbibilă de pedeapsa mai grea a delictului, conform dreptului comun, de oarece legea nu prevede cummul dintre delict și contravențiune.

Având însă în vedere că Judecătoria a aplicat două pedepse: una principală și alta secundară, că astfel fiind a violat art. 15 din legea speculei, deoarece a aplicat pedepse neexistente în această lege specială, care prevede în mod specific modul cum se vor pedepsi infracțiunile ce se săvârșesc în contra dispozițiilor sale. Sistemul de pedeapsă al legii speculei este fie acel al „absorbțiunii“ prevăzută de art. 15 pentru delictive, fie acel al „totalizării“ prevăzută de art. 22. Că în nici un caz nu se poate aplica sistemul pedepselor principale și accesorii prevăzută de dreptul comun. Legea speculei este o lege specială și deci de strictă interpretare în toate dispozițiile cari contravin dreptului comun.

Având în vedere că Judecătoria de ocol în afară de pedeapsa principală a aplicat și una secundară neprevăzută de lege, că în felul acesta a violat dispoz. art. 15 și 22 din lege ca și principiul general de drept că nu se poate aplica vr-o pedeapsă fără un text de lege.

Că așa fiind, fără a mai examina și celelalte motive de recurs, Tribunalul a trebuit să caseze sentința Judecătoriei de ocol și în conf. cu art. 107 din legea Jud. de ocol a Vechiului Regat să intre în judecarea fondului.

Tribunalul, după deliberare, a adus și pronunțat sentința pe care parțile au luat-o la cunoștință.

Dată în ședință publică azi 23 Oct. 1923.

Adnotare: Asupra sentinței Tribunalului Cluj care admite recursul Ministerului Public introdus conform art. 33 din legea speculei și 107 din legea jud. de ocol, facem următoarele observațiuni:

Mai întâi art. 40 din legea speculei prescrie că: „în toate cazurile neprevăzute de lege se vor aplica dispozițiunile c. p. și pr. pen. (adică dreptul comun în vigoare în Ardeal)“ Așa fiind, Tribunalul a comis o greșală inițială nerespectând dispoz. categorice ale art. 557 din pr. pen. Ardeal, conform cărora instanța de recurs nu putea primi ca Minist. Public să formuleze alte motive de casare, de cât cel declarat în scris — cum este în

speșă — la Judecătoria de ocol care a hotărât în primă instanță și anume greșita aplicațiune a art. 92 c. p. Ardeal. Ori tribunalul ridică din oficiu iar Minist. Public formulează oral — motivul de violarea art. 15 și 22 din legea speculei — pe baza căruia s-a admis recursul Ministrului Public, fără a se acorda în acest caz amânarea convenită pentru ca și înlimatul să poată pregăti apărarea sa. Credem că Tribunalul comite altă eroare când vede în sentința Jud. de ocol — violarea art. 15 și 22 din legea speculei — și o casează pe acest motiv. Tribunalul în discuțiunea ce face asupra aplicării art. 5 și 6 din legea speculei de către prima instanță, omite să vadă că această instanță condamnând pe baza art. 9 și 20 din legea sp. a făcut și aplicațiunea art. 92 c. p. Ardeal și că în mod logic și juridic nu poate face și aplicațiunea art. 15 din aceeași lege, care prevede conform principiului absorbțiunii — cumulul legal — și aplicarea unei singure pedepse, — anume cea mai gravă.

Că prin urmare, interesul totalizării pedeselor consacrat de art. 22 și aplicarea art. 15 din legea speculei este și rămâne inutil, când instanța de fond aplică art. 92 c. p. Ardeal (art. 60 c. p. R.), fiind suverană a da pedeapsa cea mai ușoară — amenda — sau chiar sub minimul ei. Rămâne a se discuta chestiunea, dacă prin aplicarea art. 92 c. p. Ardeal, Judecătoria eră îndrituită se administreze ca pedeapsă: o amendă principală și altă amendă accesorie.

În adevăr, dispozitivul sent. atacate cu recurs anunță că pedeapsa pecuniară (300 lei ped. principală și 100 lei ped. acces.) în caz de neplată se transformă în 8 (opt) zile închis.

Aceasta însemnează că Judecătoria n-a alins cu nimic natura și efectele pedepsei pecuniare vizate de legiuitor, — care prevede în art. 24 din legea speculei „că amenda în caz de insolvabilitate se transformă în închis. socotind câte 50 lei — una zi închisoare” Așa dar și acest efect al pedepsei pecuniare în caz de insolvabilitate a fost respectat și aplicat strict de prima instanță, care prin aplicarea circ. ușur. (art. 92 c. p.) era suverană să diminueze pedeapsa, reducând-o la o singură amendă sau o amendă princ. și alta accesorie (art. 53 c. p. Ardeal) mai ales că diminuea o pedeapsă conjunctă prevăzută de art. 20 L. speculei — aplicat în speșă — care prevede închis. pol. de la 1—15 zile și amenda de la 1000 la 5000 lei;

Prin urmare nu se poate susține nici din acest punct de vedere ca prima instanță a violat art. 15 și 22 din legea speculei. De altfel interesul distincțiunii rămâne pur platonice din moment ce se constată din sentința primei instanțe, că ambele amenzi sunt transformabile în închisoare în atâtea zile câte prescrie art. 24 din lege.

În ce privește evocarea fondului conform art. 107. din legea jud. de oc. și majorarea pedepsei la 10.000 lei cu toate că și Tribunalul face aplicațiunea art. 92. c. p. Ardeal.

Cred că Tribunalul a greșit nefiind consecvent cu motivul de drept pentru care a admis recursul.

În adevăr, dacă recursul parchetului s-a admis pe motivul că prima instanță a aplicat două pedese acest recurs nu poate fi considerat altfel de cât „a maxima” și atunci Tribunalul nu putea să majoreze pedeapsa, ci consecvent motivului de casare trebuia să șteargă pedeapsa accesorie, sau, totalizând pedep-

să oplice o singură amendă, care să nu fie mai mare decât totalul amenzilor prevăzute în sentința atacată cu recurs.

Această soluție e potrivită principiului că recursul Ministerului publice este făcut în interesul societății și prin urmare și în interesul celui condamnat, cu atât mai mult cuvânt, cu atât Tribunalul ca instanță de recurs — judecă definitiv — în condamaatul un mai are altă cale de atac.

Această soluție era conformă și cu dispoz. art. 438 pr. pen Ardeal, de oare ce recursul parchetului fiind admis pe o cauză de mulțime ridicată din oficiu, Tribunalul ca instanță de recurs nu putea hotărâ o pedeapsă mai grea de cât cea pronunțată în sentința atacată. Cluj, 27 Noiembrie 1923.

Const. G. Xantopol
Judecător Tribunalul Cluj

JURISPRUDENȚA STABILĂ

De

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Complexul pentru Ardeal și Bucovina

Secțiunea I. Ardeal

Monopolul Statului. Păstrare de tutun tăiat. Contravențiune pedepsită de art. 78 al. 6 din legea monopolului Statului. Amendă. Insolvabilitate. Mașină de tăiat nepermisă. Aplicarea art. 78. al. 12. din aceeași lege. (Deciziunea No. 870—912).

Magistrat transferat. În competența Contenciosului administrativ. Decretul I. al Consiliului Dirigenț. (Deciziunea No. 900—922).

Taxa de înregistrare. Succesiune deschisă în alt Stat, în care sunt domiciliati recurenții. În competența justiției române. Deciziunea No. 903—922).

Cărți funduare. Cererea de notarea unui proces pentru constatarea și intabularea dreptului de uzufruct și de notarea prohibițiunii de înstrăinare și însărcinare. Neexistența unui drept înscris anterior. Respingerea cererii ca inadmisibilă. Cap. XI. și urm. § 104; Cap. XIV. din reg. cărților funduare. (Deciziunea No. 1177—922).

Reviziune netimbrată. Provocarea părții ca în termen de 15 zile să achite taxa dublă. Cap. XI. punctul 24 din legea timbrului vechiului regal. (Deciziunea No. 1113—922).

Drept vidual. Proces pentru restringerea dreptului vidual. Experiză. Aprecierii depunerilor marilor. Normele dreptului material. §. 508 și 425. pr. civ. (Deciziunea No. 1117—922).

Predare de imobilt. Schimb verbal de imobile. Nevaliditate. Ordonanța 4429—918 M. E. (Deciziunea No. 1117—922).

SECȚIA I.

Decizia No. 870—922. Ardeal Dosar No. 395—922.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Martin Viday contra sentinței No. P. II. 3873—921 a tribunalului Arad în proces cu Ministerul de Finanțe Direcția R. M. S.

Lipsă părțile, deși au fost citate conform legii. S'a ascultat raportul făcut dl. consilier Al. Peteriz și pe dl. procuror Silviu Pop în concluziunile dsele, care a cerut respingerea recursului.

Deliberând, având în vedere că, prin procesul verbal din 12 Octombrie 1920 încheiat de către agenții statului și aprobat de către Direcțiunea Regională Cluj a Regiei Monopolurilor prin decizi No. 700 din 19 Martie 1921, Martin Viday a fost condamnat în baza art. 24, 41 și art. 78 §-ele 6 și 12 din legea

asupra administrării și exploatării Monopolurilor Statului pentru că a păstrat 5 kg. de tutun lăiat și mașina de tăiat tutun, la 3500 lei amendă și la confiscarea tutunului și a mașinei.

Având în vedere că în contra arătatei deciziuni condamnatul făcând apel, tribunalul Arad prin sentința No. P. II. 3873-8—921, a admis în parte apelul, reducând amenda prevăzută de art. 78 § 12 la 500 lei, menținând celelalte dispozițiuni ale deciziunii.

Având în vedere că recurentul prin recursul său susține: că legea Monopolurilor prescrie ca amendă 100 lei pentru fiecare kilogram de tutun, iar nu câte 500 cât i-s'a aplicat; 2. că fiind insolubil și neputând plăti amenda, ar trebui să sufere închisoare de 6 luni; că fapta ce i-se pune în sarcină a fost săvârșită într'o vreme când comerțul de tutun se făcea liber, sub ochii autorităților, fiindcă debitele nu posedau tutun, și al 4-lea că mașina de tăiat o avea încă din timpul dominațiunii maghire.

Asupra tuturor acestor motive.

Având în vedere că recurentul s'a găsit în stare de contravențiune la 12 Octombrie 1921 întru'cât la aceasă epocă s'a descoperit tutunul la locuința sa, fapt prevăzut de art. 78 al 6 al legii asupra Monopolurilor statului din 20 Martie 1920 cu modificările ce i s'au adus prin decretul lege publicat în Monitorul Oficial No. 131 din 15 Septembrie 1919 care prescrie o amendă de 500 lei pentru fiecare kgr. de tutun, iar nu 100 lei după cum susține recurentul.

Având în vedere că nesolvabilitatea contravenientului cât și toleranța autorităților nu sunt fapte care pot legitima înlăturarea aplicării legilor stăta timp cât ele sunt în vigoare s'au reducerea amenzilor date de instanțele de fond, astfel că recursul întemeiat pe aceste motive nu poate da loc la casarea sentinței Tribunalului.

Având în vedere că mașina de tăiat fiind găsită în posesia recurentului de către agenții Statului la data de 12 Octombrie 1920, adică sub regimul legii ce s'a aplicat recurentului.

Acest singur fapt constituind contravențiunea prevăzută de art. 78 al. 12 al legii, împrejurarea că recurentul a doăndit mașina înaintea de intrarea ei în vigoare, chiar dovedită de ar fi, nu poate înlătura aplicarea dispozițiunilor legii, astfel că motivele fiind nefondate, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive. Curtea, în numele legii. Respinge recursul.

Data în ședință publică azi 24 Mai 1922.

Decizia No. 900/922 Ardeal Dosar No. 473.921

S'a luat în cercetare recursul făcut de judecătorul Dr. Alexandru Barbul în contra decisului No. 5750—1922 a Ministerului de Justiție și respective contra decretului regal No. 714—922 prin care este transferat de la judecătoria ocol Baia-Mare la judecătoria de ocol Jibău.

În lipsa părților care nu s'au citat, conform legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este a fișat conform legii. Deliberând, Asupra recursului făcut de judecătorul, Dr. Alexandru Barbul.

Considerând că transferările magistraților din Transilvania se fac în baza decretului I. al Consili-

ului Dirigent și că în această chestiune sunt a se aplica legile în vigoare din Transilvania;

Că în sezul legii XXXI.—1896 competența Contenciosului Administrativ este limitată la chestiunile care prin lege s'au ordonanță legală sunt date în competența acestei Curți.

Văzând că judecarea chestiunile de transferare nu sunt date prin dispoziție legală în competența acestei Curți că deci, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea. În numele legii. Respinge recursul ca inadmisibil.

Data în Camera de Consiliu azi 29 Mai 1922.

Decizia No. 903.922 Ardeal Dosar No. 423/921

S'a luat în cercetare recursul făcut de Alexandru Megyeri și soții în contra hotărârii No. 26655/V—919 a Direcțiune financiare din Giula.

În lipsa părților care conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este afișat conform legii. Deliberând, Asupra recursului făcut de Alexandru Megyeri și soții.

Considerând că atât imobilele care formează obiectul succesiunii taxate cât și percepționalul și Direcțiunea financiară precum și domiciliul recurenților obligați la plata taxei se află pe teritoriul altui stat, în comuna Békés respective Giula.

Pentru aceste motive. Curtea. În numele legii. Declină competența.

Data în Camera de Consiliu astăzi 29 Mai 1922.

Decizia No. 1177—1922 Ardeal Dosar No. 1254—1921

S'a luat în cercetare recursul prezentat de Ida Schwartz măritată cu Dr. Donato Sibila în contra deciziunii tribunalului Brașov No. C. a G. 4045—7 1920 în cauza extra-procesuală a lui Dr. Donato Sibilia, pentru adnotarea procesului.

După referatul dlui Dr. consilier I. Nemet.

Curtea deliberând, asupra motivelor din recurs, prin care recurenta Ida Schwartz atacă deciziunea instanței de recurs pe motivul, că notarea procesului introdus la Tribunalul din Brașov sub No. 1117—1920 pentru constatarea și apoi intabularea dreptului de uzufruct asupra averii imobilă din cartea fund. a orașului Brașov No. 10896 — s'a ordonat în contra dispozițiunilor din regulamentul cărților funduare, prin urmare cere schimbarea acelei deciziuni.

Considerând, că notarea procesului se poate numai în baza dispozițiunilor cuprinse în capitolul XIV din regulamentul cărților fonciare și anume în cazul când în acel proces se solicita radierea unui drept înscris același și în scop de a restabili starea anterioară în cartea funduare, iar capitolul XI și respective § 104 din acest regulament dispune în genere despre categoriile cazurilor denotate.

Considerând, că Dr. Donato Sibila a intentat proces soției sale născută Ida Schwartz pentru constatarea dreptului de uzufruct asupra imobilului coprin în cartea fund. pentru orașul Brașov la No. 10896, cerând apoi și intabularea acelui drept în favoarea sa, precum și notarea prohibițiunii de înstrăinare și însărcinare.

Considerând că astfel dr. Donato Sibila, care anterior nici n'a avut vre'un drept înscris în cartea fonciară, în acțiunea sus menționată cere înscrierea

unui nou drept în favoarea sa, iar nu radierea și restabilirea stării anterioare în cartea fociară, reese evident, că notarea acestui proces nici nu poate fi admisă, prin urmare deciziunea atascată cu recurs n'are bază de drept.

Pentru aceste motive, în numele legii.

Inalta Curte strâmăta deciziunea tribunalului din Brașov No. 4045/7—1920 și aprobă deciziunile judecătoriai de ocol din Brașov No. 1617—1920 și 2229—1920 prin care se respinge petiția intentată de dr. Donato Sibila pentru prenotarea procesului.

Data citită în ședință publică azi la 1 Nov. 1922.

Decizia No. 1113—922. Ardeal Dos. No. 1176—921

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a reclamantului Don Petruț în contra sentinței No. 1920 Ca I 4189/7 a tribunalului Arad, dată în procesul cu intimajii Don Iosif, Don Saveta și Don Petru pentru posesiune.

După referatul Dlui Consilier Dr. T. Radu. Curtea, în numele legii.

Provoacă pe reclamant prin reprezentantul său dr. Bela Percz avocat, ca lipsa de timbre constatată pe cererea de reviziune, să o suplinească computată și sumă dublă de lei 192 (una sută nouăzeci și doi) în termen de 15 zile, căci la din, contra în sensul legii timbrului capitolul XI punctul m) nu se va da curs cererei de reviziune.

Data și citită în ședință publică azi la 18 Octombrie 1922.

Decizia No. 11—922. Ardeal Dos. No. 1200—921

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a reclamantului Gheorghe Nagy în sentinței Curții de Apel Oradea-Mare No. 1920 C. C. I. 6/19 în procesul cu intimata văduva lui Gheorghe Nagy, pentru restrângerea dreptului vidual.

În lipsa părților.

S'a ascultat referatul făcut de Dl. Consilier T. Radu.

Curtea deliberând, asupra motivelor cererei de reviziune prin care reclamantul se plânge că instanța de apel omițând ascultarea unui inginer expert a stabilit greșit numai în baza depunerilor marilor audiaji faptul că intimata ce văduvă decedatului Gh. Nagy nu posedă mai mult din lășământul rămas după soțul ei decât $\frac{1}{6}$ parte, la care în sensul legii, are drept, mai departe pentru că nu s'a judecat intimata la suportarea spezelor de apel.

Având în vedere că reclamantul în cursul procedurii efectuate de către instanțele în ferioare nici n'a făcut propunere pentru ascultarea experților, iar o așa normă de drept, prin care i s'ar impune instanței judecătorești audiarea din oficiu a experților nu există și că așa fiind, nici vorbă nu poate fi de violarea vreunei norme de drept în urma omiterii audierii unui inginer expert.

Considerând că instanța de apel cu potrivită apreciere a fasiunilor depuse de către martorii audiaji a stabilit faptul, că intimata nu posedă mai mult din lășământul soțului ei decedat decât $\frac{1}{6}$ parte, a cărei folosință conform normelor de drept material îi compele în urma dreptului ei vidual, de unde a rezultat complectă respingere a acțiunii aflată de nefondată.

Considerând, că așa dară apelul intimății fiind urmat în toată privința de succés și intima fiind pe deplin dobânditoare de proces și judecarea reclamantului la plățirea spezelor de apel corespunde dispozițiilor §§-ilor 508 și 425 P. c. și că astfel fiind ambele plângeri din cererea de reviziune a reclamantului se află de nebazate.

Pentru aceste motive în numele legii Inalta Curte nu admite cererea de reviziune a reclamantului, înaintată contra sentinței Curții de Apel Oradea-Mare No. 1920 C. I. 6/19.

Data și citită în ședință publică azi la 20 Oct. 1922.

Decizia No. 1120—922. Ardeal Dosar No. 1629—921

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a intimatului Francisc Fazekas, contra sentinței Tribunalului Oradea-Mare No. 1921 C. a 1611—13 în procesul intentat de către reclamantul Alexandru Domian pentru darea în posesiune a imobilelor.

S'a prezentat numai intimatul prin procurator dl avocat dr. C. Bucșan, în baza plenipotenței dela dosar.

După raportul dlui Consilier T. Radu.

Curtea deliberând, asupra motivelor cererei de reviziune, prin care intimatul se plânge, că reclamantul intențându-și acțiunea numai din cordialitate, până la revocare a lăsat în folosința intimatului imobilele din proces, iar în urma procedurii probatorie dovedindu-se că intimatul acestor imobile le posedă cu titlul dobândirii de proprietate, instanța de apel cu violarea normelor de drept a obligat pe intimat, ca să dea în posesiunea reclamantului imobilele în chesliune.

Având în vedere că instanța de apel, deși a stabilit ca fapt că în toamna anului 1919 între părțile din proces s'a confecționat în mod verbal o afacere de schimb asupra imobilelor din proces.

Considerând, însă că tot ca fapt s'a stabilit și aceea, că despre această afacere de schimb nu s'a redactat act în scris, de unde urmează că în sensul dispozițiilor ordonanței No. 4420—1918 M. E. care în epoca confecționării afacerii de schimb era deja în vigoare, această afacere este nevalidă.

Considerând, că în urma acestei stări faptice s'a făcut corect și fără violarea normelor de drept concluzia de drept către instanța de apel și anume, că în baza unui act nevalid intimatul legalmente nu poate prelinde drept de proprietate și posesiune; de unde urmează și legalitatea dispozițiuni din sentință relativ la predarea imobilelor în posesiunea reclamantului, care e și proprietar fonciar.

Considerând că astfel fiind cererea de reviziune se află de nefondată.

Pentru aceste motive. În numele legii.

Inalta Curte nu admite cererea de reviziune a intimatului, contra sentinței Tribunalului Oradea-Mare No. 1921 C. a. 1611—13,

Data și citită în ședința publică azi la 27 Octombrie 1923.

Decizia No. 1152—22. Ardeal Dosar No. 1978—924

S'a luat în cercetare recursul prezentat de Filip Stăngu Economu din Ramna în contra deciziunii dată de tribunalul din Lugoj No. 1534—3 1920 în cauza nelitigioasă indusă în contra Irmei Nicolavici pentru transcrierea dreptului de proprietate.

După referatul Dlui consilier Dr. I. Nemet.

Curtea deliberând, asupra motivelor de recurs și având în vedere, că ordonanța ministerului ungar No. 4000—1917 M. E. la preluarea imperiului a fost deja revocată. — prin urmare cea cu decretul Cons. Dir. No. 1 nici n'a putut fi primită și fiind în vigoare: Inalta Curte enunță, că petiția înaintat de Filip Stăngu pentru transcrierea dreptului de proprietate asupra imobilului din cartea fund. a comunei Neumerk No. 18 — din acel motiv, că contractul de vânzare-cumpărare n'a fost rectificat și aprobat de autoritatea competentă după cum prevedea ord. No. 4000—1917 M. E. nu poate fi respins — astfel recursul în această privință este a se admite.

Considerând, însă că tribunalul, ca for apelariv n'a deliberat și asupra aceluiași moștenitor expus în recursul Irmei Nicolaevici că oare dănsa a fost legămente încheptășii a vinde averea fiului său absent Otto Szentmiklósi, cea ce încă în cadrul acestei petițiuni este a se examina, precum sunt a se acvira în original contractul și deciziunile referitoare la numirea curatoarei și aprobarea contractului.

Pentru aceste motive.

În numele legii.

Inalta Curte disolvă deciziunea tribunalului din Lugoj Nr. 134/3/920 și îndruină acele tribunal ca procedând în senzul celor mai sus expuse să deie o nouă deciziune.

Data și citită în ședința publică azi la 3 Noembrie 1922.

Cărți de drept apărute

Primit la redacție interesanta broșură „Socialismul și Individualismul economic” de profesor Dr. Gh. N. Leon de la universitatea din Cluj.

Lucrarea trebuia să formeze obiectul unei conferințe. Este foarte interesantă ca sintetizează și reunire în puține vorbe a întregii doctrine socialiste prin opoziție cu teoria, care recunoaște individului valoare proprie și existență autonomă în mijlocul societății.

Trecând prin prisma unei succente critici școlile socialiste din anticitate până în prezent autorul ajunge la concluzia logică și strâns argumentată, că socialismul este o utopie, e o doctrină irealizabilă; căci abolirea proprietății individuale ca și socializarea mijloacelor de muncă sunt imposibile în practică, iar singura forță capabilă de a ajuta la evoluția socială este puterea individuală.

Scrisă într'un stil curgător fără pedanterie, broșura dlui profesor Leon este mai ales o operă didactică de educație a studențimei.

O recomandăm ca altre viitorilor conducători ai României de mâine, care se vor convinge holărați că muna individuală pe toate țărâmurile formează țara unei țări. Realitatea dureroasă pe care regimul sovietic din Rusia o încearcă cu prețul distrugerii unui mare popor prin realizarea în concret a doctrinei socialiste să ne servească ca un trist exemplu.

Responsabilitatea civilă de Dr. Nicolae Tutla — avocat din Oradea-Mare. Tipogr. Cosmos, Oradea-Mare. Un volum în octavo de 153 pagini în care autorul se ocupă cu Normele de responsabilitate la despăgubire în dreptul civil în vigoare în Ardeal — cel austriac și cel cehoslovac — prin comparație cu codul civil românesc și practica jurisprudențială. Lucrarea merită să se citească și cu totul elementară va fi desigur folositoare juristilor. Grație acestei lucrări se poate găsi ușor noțiunile și definițiile cu privire la: pagubă și despăgubire; culpă subiectivă și obiectivă; responsabilitate derivată din raporturile obligațiilor și în afară de obligațiune ca și modul de procedare juridic în ce privește modul de despăgubire etc.

E un progres desigur pe țărâmal dreptului românesc apariția acestei lucrări și ne bucurăm în mod cinstit recomandând cum trebuie cartea dlui Dr. Tutla cititorilor revistei.

Am avea totuși de făcut unele rezerve cu privire la stilul grevi întrebunțat de autor și limbajul juridic românesc nepolizit ca expresiuni cu totul neuzitate de autorii de cărți de drept de la noi.

Exemple: A suferi o prescurtare un prejudiciu (pag. 7) o față căreia i-s'a ars față în urma unei explozii în fabrica unde lucra a pierdut eventualitatea de a se feri prin o căsătorie favorabilă d. p. d. vedere material (pag. 8)

Practică judecătorească adusă în armonie cu dispoz. etc.

Practica judecătorească află că chemarea femeii e mărișul și că posibilitatea de a se mărita este delavorabil influențată prin astfel de lizuni (pag. 11).

Omocidere. lizuniile corporale (pag. 15) judecatură (pag. 16) calitate stricăcioasă, taxă de suferință (pag. 17)

editarea în colecție a orașilor (pag. 21), editarea a unui op (pag. 21) obligament (pag. 24), preluare, multiplicare (pag. 25).

Responsabilitate obiectivă se prezintă mai eclatant la uzinele cu funcțiune periculoase (pag. 29)

A plăti din al seu colizațiile scadențe (pag. 39).

Pretenziunile de despăgubire (pag. 51), speșele de vânzare, pericolitatea faptei sale (pag. 53)

care o făcut serviciu pe locurile înfictate cu coleră (pag. 53).

Principalul obligament al vânzătorului (pag. 63) instrucțiunile (pag. 53) vicile ascunse se pot valida (pag. 68) având datorința ca momentan să avizeze pe vânzător, contrar marfă se consideră de neexcepționate (pag. 68) primitorul unui astfel de vită (pag. 81) responsabilitatea locatorului pentru toate învâcirile, sau astfel de împrejurări (105) a luat garanția (105)

Proprietarul afacerii nici când nu e obligat să aproabe (pag. 137).

Despre valoare pagubită (pag. 147). Le estimafia pagubei este decisiv, ca pagubire minimală (pag. 147) etc., etc. și încă altele multe pe care nu le mai citez.

Dacă întrebunțarea unor astfel de cuvinte și expresiuni, unor dintre juristi li se par normale, ele totuși sunt cu totul nenaturale, neromânești și foarte grija autorilor de cărți românești de drept trebuie să fie în principal în lăturarea cu totul a unui astfel de limbaj nenatural și ne juridic românesc. Noi cei de la Ardealul Juridic ne am străduim și am avut mereu ca scop principal corectarea stilului și introducerea limbajului juridic românesc corect și fără critică, care tocmai a lipsit juristilor români din Ardeal. Ne-am bucura când am constata progres mai ales din acest punct de vedere.

D.

Vineri, 30 Noembrie 1923 a avut la Cluj înmormântarea lui Elemer Balas consilier la Inalta Curtea de Casație.

De origine maghiară, Elemer Balas și-a făcut studiile și serviciul în fosta Ungaria, servind pe rând ca procuror și președinte de tribunal. În anul 1918 după alipire a trecut în serviciul statului român, a învățat limba românească în scurt timp și în anul 1921 a fost numit consilier la Inalta Curte de Casație.

Elemer Balas era un distins jurist și magistrat cu mare varză. A fost în deosebi apreciat de către magistrații Curții de Casație și cunoștințele lui au fost utilizate la pregătirea anteproiectului codului penal. Murind în serviciul statului român, ministerul justiției l-a înmormântat pe seama Statului, dându-i onorurile prin Directoratul Justiției din Cluj, iar Curtea de Casație a delegat în mod special Curtea de Apel din Cluj s'o reprezinte la funerariile ilustrului defunct. Ca scriitor juridic Elemer Balas a dezvoltat o activitate prețioasă. Prin critici și analize publicate în revistele de specialitate, a contribuit mult la ridicarea nivelului justiției penale. Monografiile sale excelează print'ro concepție profundă și un stil limpede. A scos și colecție parte bună de legi penale.

Justiția română în serviciul căreia Elemer Balas intrate cu toată tragerea de inimă pierde un muncitor de mare valoare.

L.

Unificarea legislativă a României Mari *) Anteproiectul Codului Penal

Dispozițiuni preliminare
(Urmare)

Când infractorul a executat în totul sau în parte osânda atrasă de una sau mai multe din infracțiunile concurente, osânda executată va fi scăzută din pedeapsa privativă de libertate ce se va pronunța pentru toate infracțiunile concurente, (art. 45. Codul penal japonez; art. 76. Codul penal italian; art. 61. Codul penal rus).

§ 2. Recidiva

Art. 62. — Acel care a săvârșit o crimă după ce mai fusese osândit printr'o hotărâre irevocabilă la o pedeapsă criminală, va fi osândit cu maximum pedepsei pe care îl prevede legea pentru cea de a doua crimă, la care se va adăuga încă o jumătate din acel maximum.

Judecătorul va putea însă să aplice chiar îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru cea de a doua crimă.

Dacă a doua crimă este identică prin elementele sale constitutive cu cea dintâi, se va aplica o pedeapsă cu un grad mai mare de cât aceea ce hotărăște legea pentru fapta criminală (art. 41. Codul penal român v. reg.).

Art. 63. — Acel care a fost osândit printr'o hotărâre irevocabilă la o pedeapsă criminală, dacă după executarea integrală a pedepsei a săvârșit o a doua crimă, va fi condamnat la o pedeapsă cu un grad mai mare decât pedeapsa stabilită de lege pentru cea de a doua crimă.

Dacă a doua faptă calificată crimă este identică cu cea dintâi prin elementele sale constitutive, se va aplica maximum pedepsei cu un grad mai mare (art. 41 din codul penal vechiul regat).

Art. 64. — Va fi de asemenea recidivist acel care a săvârșit o crimă după ce fusese osândit printr'o hotărâre irevocabilă pentru o altă crimă anterioară, care însă din cauza circumstanțelor ușurătoare acordate infractorului (sau a scuzelor legate atenuante) atrăsese o pedeapsă corecțională.

Dacă cele două crime nu sunt identice prin elementele lor constitutive, se va aplica maximum pedepsei prevăzut de lege pentru cea a doua crimă la care se va adăuga încă o treime din acel maximum.

În caz de identitate între cele două crime, se va aplica maximum hotărât de lege pentru fapta criminală la care se va adăuga încă o jumătate din acel maximum.

Dacă după executarea integrală a pedepsei corecționale atrasă de prima crimă infractorul va săvârși o a doua crimă, identică cu cea dintâi prin elementele sale constitutive, i-se va aplica îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru fapta criminală.

Când a doua crimă săvârșită după împlinirea pedepsei corecționale nu este identică cu prima crimă, pentru care infractorul fusese condamnat la această pedeapsă, se va aplica maximum pedepsei prevăzut de lege pentru a doua crimă, la care se va adăuga încă o jumătate din acel maximum.

Art. 65. — Recidivistul care săvârșește o crimă după ce fusese condamnat la o pedeapsă criminală tot

ca recidivist, va fi osândit la maximum pedepsei cu un grad mai mare decât aceea ce o prevede legea pentru fapta criminală de care s'a făcut din nou vinovat.

La maximum pedepsei cu un grad mai mare se va adăuga încă o jumătate din acel maximum, dacă recidivistul a săvârșit crima după ce i-și executase în întregime osânda anterioară (c. f. legea eng. 1871).

Art. 66. — Acel care a săvârșit un delict după ce fusese condamnat la o pedeapsă criminală printr'o hotărâre irevocabilă, va fi pedepsit cu maximum pedepsei pe care îl prescrie legea pentru acest delict la care se va adăuga încă o treime din acel maximum.

Judecătorul va putea însă să adăoge încă două treimi din maximum, dacă pedeapsa prevăzută de lege prin delictul săvârșit ar fi chiar acel maximum.

Când delictul a fost săvârșit după executarea integrală a pedepsei criminale, se va aplica îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru acel delict.

În cazul când infractorul a săvârșit delict după ce fusese condamnat pentru o crimă care din cauza circumstanțelor ușurătoare (sau a scuzelor atenuante) atrăsese închisoarea corecțională pedeapsa va fi majorată în conformitate cu dispoz. art. 67 al. I.

Dacă delictul a fost săvârșit după executarea integrală a pedepsei corecționale, se va aplica pedeapsa prevăzută de art. 68, al. II. (art. 42 din c. p. vechiul regat).

Art. 67. — Acel care, pentru pricini corecționale a fost pedepsit printr'o hotărâre irevocabilă la închisoare mai mult de 6 luni, și dacă după pronunțarea condamnării a săvârșit un alt delict, va fi condamnat la maximum pedepsei prevăzut de lege pentru acest delict la care se va adăuga încă o pătrime din acel maximum.

Când pedeapsa prescrisă de lege pentru delictul săvârșit ar fi chiar maximum, se va adăuga încă o jumătate din acel maximum. Dacă al doilea delict este identic prin elementele sale constitutive cu cel dintâi delict, pentru care fusese condamnat, se va aplica maximum pedepsei prescrisă de lege pentru delictul săvârșit, la care se va mai adăuga încă două treimi din acel maximum (art. 43 din codul penal vechiul regat).

Art. 68. — Se va aplica îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru delictul săvârșit, dacă condamnatul, după executarea integrală a pedepsei corecționale mai mare de 6 luni la care fusese osândit pentru primul delict, va săvârși un al doilea delict care este identic prin elementele sale constitutive cu primul delict.

Dacă delictele nu sunt identice prin elementele lor constitutive, se va aplica maximum pedepsei prescris de lege pentru cel de al doilea delict, la care se va adăuga două treimi din acel maximum (art. 43 Codul penal vechiul regat).

Art. 69. — Recidivistul care a săvârșit un delict după ce fusese condamnat la o pedeapsă criminală sau corecțională tot ca recidivist, va fi pedepsit cu îndoitul

maximului prevăzut de lege pentru delictul săvârșit, la care se va mai adăuga încă o treime din acel maximum.

La îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru delictul săvârșit, se va adăuga încă o jumătate din acel maximum dacă recidivistul a săvârșit delictul după ce executase în întregime, pedeapsa anterioară (c. f. legea engleză din 1871).

Art. 70. — Acel care va săvârși un delict după ce suferise trei condamnări anterioare, fiecare la închisoare de mai puțin de 6 luni, va fi pedepsit cu maximumul pedepsei prevăzut de lege pentru acest delict, la care se va adăuga încă o jumătate din acel maximum.

Dacă între ultimul delict săvârșit și celelalte delict, pentru care suferise trei condamnări la mai puțin de 6 luni fiecare, există identitate din punct de vedere al elementelor lor constitutive, se va aplica îndoitul maximumului prevăzut de lege pentru delictul săvârșit.

Art. 71. — În toate cazurile prevăzute de art. 62, art. 64 alin 2 și 3, art. 65 alin. 1, art. 66 alin. 1, 2 și 4, art. 67, art. 69 alin. 1 și art. 70, dacă condamnatul fusese grațiat de prima pedeapsă sau de osândele anterioare, și dacă posterior grațierii a săvârșit infracțiuni, el va fi supus la pedeapsa prevăzută de lege pentru această infracțiune care va fi majorată în conformitate cu dispozițiunile articolelor de mai sus.

Dacă însă condamnatul, în momentul săvârșirii infracțiunii, nu își executase sau își executase numai în parte osânda, sau dacă în timpul executării acestei osânde săvârșește infracțiunea, el va fi supus mai întâi la executarea integrală a acestei osânde sau la împlinirea părții ce mai avea de executat, iar apoi va executa și pedeapsa atrasă de ultima infracțiune la care a fost condamnat ca recidivist și care a fost majorată în conformitate cu dispozițiunile articolelor menționate în aliniatul precedent.

În cazul când prima osândă este munca silnică pe viață, el nu va executa decât această pedeapsă.

Art. 72. — În toate cazurile de recidivă, dacă pe lângă pedeapsa privativă de libertate se prevede și amendă, sau numai amendă singură aceasta se va îndoii putându-se chiar jătrei.

Art. 73. — Acel care fusese condamnat pentru o crimă sau un delict, fără a se ști că era în stare de recidivă, și dacă după ce hotărârea condamnatoare a rămas irevocabilă, se descoperă că era recidivist, ministerul public va cere dela instanța de fond a cărei hotărâre a rămas irevocabilă și după ce va asculta și condamnatul, ca să mărească pedeapsa în conformitate cu dispozițiunile și după deosebirile stabilite în articolele precedente.

Dispozițiunea de mai sus nu se va aplica dacă starea de recidivă s'a descoperit după ce condamnatul a împlinit pedeapsa sau după ce a fost grațiat (art. 58 codul penal japonez).

Art. 74. — Acel care săvârșește o infracțiune de drept comun, după ce fusese condamnat pentru o infracțiune politică, nu poate fi considerat ca recidivist.

Deasemeni nu se consideră în stare de recidivă acel care, fiind osândit pentru o infracțiune de drept comun, săvârșește la urmă o infracțiune politică, individul condamnat printr'o hotărâre irevocabilă, la o pedeapsă criminală, sau corecțională pentru o infracțiune prevăzută de codul justiției militare, în cazul când posterior condamnării sau împlinirii pedepsei va săvârși o crimă sau un delict prevăzut de codul penal, nu va fi în stare de recidivă decât dacă prima con-

damnațiune a fost dată pentru fapte calificate crime sau delict, și care sunt pedepsite și de acest codice (codul penal vechiul regat, art. 43, alin. 2; codul penal francez, art. 56, alin. 8).

Art. 75. — Nu se socoteste în stare de recidivă acel care, osândit fiind pentru un delict, a săvârșit la urmă, o crimă (art. 45, codul penal, vechiul regat).

Art. 76. — Nu este de asemenea recidivă:

a) Dacă în momentul săvârșirii crimei sau delictului trecuseră 10 ani din firea când acel, condamnat pentru crimă își executase în întregime pedeapsa sau de când fusese grațiat;

b) Dacă delictul a fost săvârșit după 5 ani dela executarea integrală a pedepsei corecționale, sau de la grațierea celui condamnat pentru pricini corecționale;

c) Dacă în momentul săvârșirii crimei sau a delictului condamnatul nu își executase sau își executase numai o parte din pedeapsa anterioară și dacă dreptul de executare a hotărârii anterioare condamnatoare era stins prin prescripțiune;

d) Dacă condamnarea anterioară a fost declarată inexistentă prin reabilitarea condamnatului;

e) Dacă crimele sau delictele pentru cari înfractorul fusese osândit mai înainte printr'o hotărâre irevocabilă au fost amnestiate (codul penal vechiul regat, art. 46, codul penal italian, art. 80, codul penal rus, art. 132).

Art. 77. — Acel, care pentru o contravențiune a fost condamnat la o pedeapsă de simplă poliție și care va săvârși, în curgere de 12 luni dela pronunțarea acelei hotărâri, o nouă abateră polițienească, se va pedepsi cu maximumul închisorii polițienești prevăzut de lege pentru cea din urmă contravențiune la care se va mai adăuga încă o treime din acel maximum.

Dacă legea prevede pentru a doua contravențiune și pedeapsa amendei sau numai amenda singură, în caz de recidivă se va aplica îndoitul maximumului amendei prescris de lege pentru această contravențiune. Acel, care în momentul săvârșirii celei de a doua contravențiuni nu și executase sau își executase numai în parte prima pedeapsă polițienească, va fi supus mai întâi la executarea integrală sau completarea acestei pedepse, iar apoi va executa și pedeapsa polițienească atrasă de a doua contravențiune, la care a fost condamnat ca recidivist, și care a fost majorată în conformitate cu dispozițiunile aliniatelor precedente (codul penal vechiul regat, art. 397).

TITLUL V.

Despre participarea mai multor persoane la săvârșirea aceluiași infracțiuni.

Art. 78. — Sunt agenți provocatori aceia cari prin daruri, promisiuni, amenințări, abuz de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, vor fi provocat la o infracțiune calificată crimă sau delict, sau vor fi dat instrucțiuni spre a o comite.

Tot agenți provocatori vor fi și acei, cari prin cuvinte rostite în public, prin strigări, prin scrieri, prin imprimare, prin deseme, prin gravuri, prin embleme vândute sau expuse spre vânzare, distribuite sau afișate în public vor fi provocat direct la o crimă sau la un delict.

Agenții provocatori se pedepsesc întocmai ca autorul dacă infracțiunea a fost cercată sau isbutită. Dacă persoana provocată n'a dat curs provocațiunii în nici un fel, provocatorii la crime se vor pedepsi cu închisoare de la 7 luni, la 2 ani și amendă dela 500 până

la 5000 lei, iar provocatorii la delikte se vor supune la închisoare corecțională dela o lună până la 6 luni și amendă dela 250 la 2500 lei.

Acel care prin vreunul din mijloacele de mai sus va fi provocat direct la actele de complicitate prevăzute de acest cod, se va pedepsi ca și complicele.

Complicii

Art. 79. — Complicele se va pedepsi cu un grad mai jos decât autorul principal.

El va fi însă pedepsit după natura infracțiunii privită ca săvârșită de el, iar nu după natura și agravarea ce poate lua infracțiunea în raport cu autorul principal din circumstanțele survenite în cursul execuției infracțiunii fără știrea compliceului.

Art. 80. — Când pedeapsa autorului principal va fi reclusiunea, pedeapsa compliceului va fi închisoarea corecțională.

Când pedeapsa autorului va fi închisoarea corecțională, pedeapsa compliceului va fi jumătate din pedeapsa prevăzută de lege pentru delictul la care a participat.

Art. 81. — Vor fi pedepsiți ca complici ai unei fapte calificate crime sau delict:

1. Acei cari vor fi procurat, arme, instrumente sau orice alte mijloace, cari au servit la comiterea faptei, știind că o să servescă la această comitere; iar dacă obiectele nu au fost întrebuințate de autorul principal la comiterea crimei sau delictului, acei cari vor fi procurat aceste obiecte se vor pedepsi cu închisoarea corecțională până la 6 luni.

2. Aceia cari cu bună știință vor fi ajutat sau vor fi sprijinit și încurajat pe autorul sau pe autorii acțiunii în faptele cari au pregătit-o sau au înlesnit-o, sau în acelea cari au săvârșit-o, fără prejudiciul pedepselor cari sunt prevăzute pentru autorii de comploturi sau de provocațiune în contra siguranței interioare sau exterioare a Statului, chiar în cazul când crima ce aveau în vedere conspiratorii sau provocatorii nu se va fi executat.

Art. 82. — Complicele se va pedepsi întocmai ca autorul principal când participarea sa a fost de așa natură încât fără de ea infracțiunea nu s'ar fi săvârșit.

Art. 83. — Acei cari cunoscând culpabila purtare a făcătorilor de rele în uneltiri de crime, de tâlhării, de silnicii în contra siguranței Statului, liniștei obștești, a persoanelor sau a proprietăților, sunt deprinși, a le da mai totdeauna găzduire, loc de scăpare ori de întâlnire, se vor pedepsi ea complici ai acelor făcători de rele.

Art. 84. — Acei cari mai înainte sau în timpul săvârșirii, crimei sau a delictului ar fi avut înțelegere ca să ascundă lucrurile, ce vor proveni din infracțiune, se vor pedepsi ca complici.

Art. 85. — Acei cari, prin orice mijloc, vor provoca la o contravenițiune sau vor da instrucțiuni în vederea săvârșirii sale, se vor socoti ca autori ai contravenițiunii și se vor pedepsi ca atare.

Toți acei cari vor fi asistat, încurajat sau sprijinit pe autorii contravenițiunii în faptele cari au înlesnit-o sau săvârșit-o, se vor socoti ca complici, și se vor pedepsi cu minimum închisoarea polițienești și a amendei ce prevede legea pentru această contravenițiune.

TITLUL VI.

Despre imputabilitate și cauzele cari apără de pedeapsă sau micșorează pedeapsa.

Art. 86. — Nimeni nu poate fi pedepsit decât pentru infracțiunile pe cari le a săvârșit sau la cari a

participat prin unul din modurile anume prevăzute de lege.

În cea ce privește contravenițiunile săvârșite de o persoană, care este pusă sub autoritatea, direcțiunea, ori supravegherea unei alte persoane, pedeapsa se va aplica și aceluia care era investit cu autoritatea sau însărcinat cu direcțiunea ori supravegherea autorului contravenițiunii, în cazul când acea contravenițiune s'a săvârșit nesocotindu-se anumite dispozițiuni de a căror respectare era personal ținut, precum și în cazul când săvârșirea abaterii polițienești putea fi împiedecată prin iscusițiua sa. (Art. 60 codul penal italian; §. 361 alin. 9 codul penal german; art. 402 codul penal din Uruguay; art. 347 proiect codul penal argentinian).

Art. 87. Nici o pedeapsă nu se va pronunța împotriva aceluia care în momentul săvârșirii unei infracțiuni se găsea în stare de alienație mintală, idiotie inconștiență sau în orice altă stare de pierdere completă a uzului rațiunii sale, din împrejurări cu totul independente de voința sa.

În materie criminală, cauzele de înlăturare a culpabilității prevăzute de aliniatul precedent vor putea forma obiectul unei chestiuni speciale care va fi pusă juraților fie din oficiu, fie în urma cererii ministerului public sau a apărării.

Instanța care a pronunțat achitarea în virtutea primului aliniat al acestui articol va ordona din oficiu ca persoană achitată a cărei stare este de natură a tulbura ordinea publică sau siguranța persoanelor să fie internată într'un ospiciu anume destinat alienaților.

Dacă s'a dat o ordonanță de neurmărire, internarea va fi ordonată de către tribunalul civil în urma cererii ministerului public. În toate cazurile prevăzute de aliniatele 3 și 4 ale acestui articol, internarea nu va putea înceta, decât în urma unei hotărâri a tribunalului civil din județul unde individul se află internat, care va fi dată după ce se va asculta ministerul public și se va lua avizul unui medic anume desemnat de tribunal. (Art. 57 codul penal din vechiul regat; art. 55 proiect de revizuire codul penal francez; art. 46 codul penal italian; art. 37 codul penal olandez; art. 39 codul penal norvegian; art. 32 ante-proiect codul penal italian Ferri; c. f. codul penal rus; codul penal spaniol).

Art. 88. — Acel care în timpul executării infracțiunii, fie din cauza stării sale anormale, a bătrâneții, a infirmității sau necompletei dezvoltări mintale, fie din cauza tulburărilor pricinuite de vre-un defect trupesc, boală sau suferință fizică, se găsea într'o stare care deși nu era de natură a l lipsi cu desăvârșire de uzul rațiunii sale, totuși îi întuneca judecata și îi micșora imputabilitatea, va fi pedepsit în chipul următor:

a) Dacă infracțiunea săvârșită este pedepsită de lege cu munca silnică pe viață, i-se va aplica munca silnică dela 6 la 12 ani;

b) Dacă infracțiunea săvârșită este pedepsită de lege cu munca silnică pe timp mărginit, i-se va aplica reclusiunea sau detențiunea dela 3 la 8 ani;

c) Dacă infracțiunea săvârșită este pedepsită de lege cu reclusiunea sau detențiunea, i-se va aplica închisoare corecțională dela 2 la 6 ani;

d) Dacă infracțiunea săvârșită este pedepsită cu închisoarea corecțională, i-se va aplica minimum pedepsei prevăzut de lege pentru delictul săvârșit.

Judecătorul va putea să scoboare chiar sub acest minimum, fără însă a aplica o pedeapsă mai scurtă de două luni închisoare corecțională;

e) Dacă infracțiunea este pedepsită cu închisoare polițienească, se va aplica minimum închisoarei polițienești stabilit de lege pentru contravențiunea săvârșită, putându-se pronunța chiar amenda singură. (Codul penal italian art. 47; codul penal danez § 39; codul penal Canton Nenchâtel art. 70; codul penal japonez art. 39; c. f. codul penal rus art. 39).

Art. 89. — Infracțiunea executată înainte de pierderea completă a uzului rațiunii va fi imputată celui care a săvârșit-o.

Dacă însă pierderea completă a uzului rațiunii survine după ce infractorul fusese condamnat printr-o hotărâre irevocabilă, executarea pedepsei privative de libertate va fi suspendată până la completă însănătoșire a condamnatului. Tribunalul civil din județul unde se execută pedeapsa va dispune de urgență ca infractorul să fie internat într'un oficiu.

Timpul petrecut în ospiciu se va socoti în durata pedepsei privative de libertate. În cazul când învinuitul, în timpul instrucțiunii sau judecării, și-a perdut cu desăvârșire uzul rațiunii, acestea se vor suspenda în ceea ce îl privește până la completă sa însănătoșire. Tribunalul civil va dispune de urgență internarea învinuitului într'un ospiciu. Imposibilitatea ministerului public de a urmări pe acel care și-a pierdut uzul rațiunii după săvârșirea infracțiunii nu constituie o cauză de suspendare a prescripțiunii acțiunii publice.

Art. 90. — Acel care a săvârșit o infracțiune în stare de beție completă sau în oricare altă stare asemănătoare provocată prin substanțe toxice, va fi apărât de pedeapsă dacă această stare se datorează unor împrejurări cu totul neprevăzute de autorul infracțiunii și absolut independente de voința sa.

Dacă starea de beție nu era completă, pedeapsa se va micșora în conformitate cu dispozițiunile art. 88.

Fapta săvârșită în timpul beției voluntare sau a oricărei alte turburări asemănătoare va fi imputată autorului ei.

Se va aplica însă minimum pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

Dispozițiunile aliniatului precedent nu se vor aplica dacă se va dovedi că infractorul și-a provocat într'adins această stare, fie în scopul de a invoca spre a i se micșora pedeapsa, fie în vederea executării mai cu ușurință a faptei delictuoase.

În acest caz se va aplica maximum prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

(Codul penal italian art. 48; codul penal rus art. 106; codul penal austriac, partea III, art. 3; c. f. anteproiect codul penal italian Ferri, art. 33).

Art. 91. — Nici o pedeapsă nu se va aplica celui care neputând înfrânge legile naturii sau o putere omenească a fost constrâns de acestea la o acțiune sau o inacțiune socotită de lege ca infracțiune.

(Codul penal francez art. 64; codul penal olandez art. 40; codul penal german § 52; codul penal ungar art. 77; codul penal bulgar art. 46; anteproiect codul penal italian Ferri, art. 19 No. 1.)

Art. 92. — Acel care a fost constrâns la săvârșirea unei infracțiuni prin anumite amenințări cari constituiau o primejdie directă pentru viața, integritatea corporală, sănătatea, libertatea, onoarea, proprietatea sau oricare alte bunuri ce aparțineau, va fi scutit de orice pedeapsă dacă această primejdie era iminentă și nu putea fi înlăturată prin alte mijloace și dacă răul cauzat prin infracțiune nu era mai grav decât pericolul de care autorul infracțiunii a căutat să se ferească.

Dispozițiunea de mai sus se va aplica și în cazul când amenințările, deși îndreptate autorului infracțiunii, erau totuși privitoare la viața, onoarea sau orice alte bunuri, aparținând unei alte persoane de care acest autor se găsea legat prin rudenii sau printr'o puternică afecțiune.

(Codul penal ungar art. 77; codul penal japonez art. 37; codul penal bulgar art. 46; anteproiect codul penal chinez art. 30; anteproiect penal elvețian art. 20)

Art. 93. — Nu se socotește ca infracțiune fapta săvârșită sub imperiul necesității extreme de a-și salva viața sau a altuia de o primejdie actuală și neprevăzută, dacă această primejdie nu putea fi înlăturată prin alte mijloace.

Această dispozițiune nu se aplică acelor cari erau datori să înfrunte primejdia din cauza unei obligațiuni profesionale.

Nici o pedeapsă nu se va pronunța împotriva celui ce ar săvârși o infracțiune din cauza oricărei alte necesități imperioase și neprevăzute, dacă această necesitate nu putea fi satisfăcută în alt chip și dacă paguba pricinuită prin săvârșirea infracțiunii nu era mai gravă decât însus și pericolul care îl amenința.

Acel care a săvârșit o infracțiune din cauza extremei mizerii în care se afla, și prin care infracțiune nu urmărea decât satisfacerea imediată a unei necesități imperioase, va fi osândit cu minimum pedepsei hotărât de lege pentru fapta săvârșită. Dacă infractorul nu este recidivist, justiția va putea chiar să suspende executarea pedepsei pronunțate, oricare ar fi natura acestei pedepse.

Dispozițiunile aliniatelor 3 și 4 din acest articol se vor aplica și în cazul când infracțiunea a fost săvârșită spre a satisface o nevoie imperioasă a unei alte persoane de care autorul infracțiunii se găsea legat prin rudenii sau printr'o puternică afecțiune.

(Codul penal ungar art. 80; anteproiect codul penal italian Ferri art. 19 alin 5; codul penal rus art. 100 și art. 134 alin. 7; codul penal italian art. 49 alin. 3; codul penal bulgar art. 46; anteproiect codul penal elvețian art. 20; codul penal japonez art. 37; codul penal finlandez cap. 3, paragraful 10; codul penal prusian art. 19).

Art. 94. — Nimeni nu poate fi pedepsit pentru o faptă calificată crimă sau delict, dacă n'a avut intențiunea de a o săvârși, afară de cazul când legea, chiar în lipsa intențiunii, consideră fapta ca o consecință a nebgărei de seamă, neglijenței, nesocotinței sau nedibăciei celui ce a săvârșit-o și o pedepsește ca atare.

Faptele calificate contravențiuni sunt imputabile autorului lor, chiar în lipsa elementului intențional, afară de cazurile când intențiunea ar fi considerată de lege ca un element constitutiv al contravențiunii săvârșite.

(Codul penal japonez art. 38; codul penal ungar art. 75; codul penal italian art. 45; anteproiect codul penal chinez art. 18; anteproiect codul penal italian Ferri art. 12).

Art. 95. — Nici o faptă, pe care legea o socotește ca infracțiune din cauza consecințelor sale, nu va fi pedepsită dacă autorul ei s'a găsit în neputință de a prevedea aceste consecințe și de a le preveni.

Imprejurările de fapt, cari constituie elementele materiale ale unei infracțiuni calificate ca delict sau cari agravează imputabilitatea, nu vor fi imputate infractorului, dacă acesta nu le-a cunoscut în momentul săvârșirii faptei delictuoase.

Dispozițiunile aliniatului 2 se vor aplica și crimele sau delictelor săvârșite prin imprudență, dacă necunoașterea împrejurărilor de fapt n'a fost ea însăși consecința unei imprudențe.

(Codul penal bulgar art. 43; codul penal ungar art. 82; codul penal german paragraful 59; codul penal Canton Neuchâtel art. 69; codul penal japonez art. 38; codul penal italian art. 52).

Art. 95. — Necunoașterea legii penale sau înțelegerea greșită a dispozițiilor ei nu înlătură imputabilitatea.

(Codul penal ungar art. 81; codul penal italian art. 44; codul penal bulgar art. 47; codul penal danez paragraful 42; codul penal portughez art. 21).

Art. 96. — Nu se socotește ca infracțiune fapta săvârșită din cauza legitimei apărări. Sunt justificate prin legitima apărare toate faptele a căror săvârșire a fost absolut necesare spre a respinge un atac material, actual și ilegal îndreptat împotriva vieții, integrității corporale, pudoarei, libertății sau oricăror alte bunuri aparținând, fie aceluia ce a săvârșit aceste fapte, fie unei alte persoane.

Se socotește de asemenea ca legitimă apărare și cazul când agentul, sub imperiul turburării, temerii sau teroarei a trecut peste marginile apărării.

(Codul penal vechiul regat art. 58; codul penal francez art. 328; codul penal olandez art. 41; codul penal bulgar art. 45; codul penal ungar art. 79; codul penal prusian paragraful 41; codul penal japonez art. 36; codul penal rus art. 45, 46, 101, 102; anteproiect codul penal chinezesc art. 29).

Art. 98. — Nu se socotesc ca infracțiuni acele fapte cari erau impuse ori autorizate de lege, sau cari au fost săvârșite în virtutea unui ordin de serviciu, dacă era dat de autoritatea competentă în marginile puterii sale și dacă acest ordin nu avea un caracter vădit delictos.

Dacă autoritatea care a dat ordin un era competentă sau, chiar fiind competentă, dacă acest ordin avea un caracter vădit delictos, imputabilitatea penală a celui care l-a executat nu va fi înlăturată decât în cazul când va dovedi buna sa credință cu privire la competența autorității sau la legalitatea ordinului îndeplinit.

Dispozițiunile aliniatului precedent se vor aplica acelor ce au săvârșit anumite fapte, cari nu erau în totul sau în parte ordonate sau autorizate de lege, dacă vor dovedi buna lor credință cu privire la dreptul ce-l aveau prin lege de a executa asemenea fapte.

(Codul penal vechiul regat art. 255; codul penal rus art. 44; codul penal olandez art. 43; codul penal italian art. 49; codul penal bulgar art. 44).

Art. 99. — Crimele sau delicturile sunt scuzate dacă au fost provocate prin loviri sau violența mari, urmate asupra persoanei infractorului sau asupra unei alte persoane legată de dânsul prin rudenie, protecțiune sau printr-o puternică afecțiune.

Când fapta scuzei va fi dovedită pedeapsa va fi micșorată în chipul următor.

a) Dacă legea pentru infracțiunea săvârșită prevede o pedeapsă criminală, se va aplica închisoarea corecțională dela 1 an până la 3 ani.

b) Dacă maximum prevăzut de lege pentru delictul săvârșit este de cel puțin 5 ani închisoare corecțională, pedeapsa va fi închisoarea dela 6 luni până la 1 an.

c) Pentru oricare alt delict pedepsit de lege mai ușor se va aplica închisoarea corecțională dela 2 luni până la 4 luni. (Art. 250 și 254 codul penal din vechiul regat).

Art. 100. — Nici o infracțiune nu va fi scuzată, nici o osândă nu va fi micșorată decât în acele cazuri și circumstanțe când prin anumite scuze legale absolute sau scuze legale atenuate se prevede înlăturarea pedepsei ori aplicarea unei pedepse mai puțin riguroase, sau când legea, lăsând la suverană apreciere a justiției recunoașterea și admiterea circumstanțelor atenuante, micșorează pedeapsa în chipul arătat prin articolele următoare: (Art. 59 codul penal din vechiul regat).

Art. 101. — Instanțele de fond, dacă vor constata anumite circumstanțe cari deși neprevăzute în acest cod, sunt totuși de natură a micșora imputabilitatea și cari se numesc circumstanțe ușurătoare, vor reduce pedeapsa în modul următor:

În materie criminală, când juriul sau Curtea în caz de contumacie va declara sau va constata că există în favoarea acuzatului recunoscut culpabil circumstanțe, atenuante și dacă pedeapsa muncii silnice pe timp mărginit sau reclusiunea. În cazul crimelor politice, în locul reclusiunii se va aplica detențiunea. Dacă pedeapsa este aceea a muncii silnice pe timp mărginit, se va aplica pedeapsa reclusiunii sau detențiunii în caz de crimă politică sau chiar 5 ani închisoare corecțională.

Dacă pedeapsa va fi aceea a reclusiunii sau detențiunii, Curtea va aplica închisoarea corecțională fără a o putea reduce la mai puțin de doi ani și amenda de la 1000 până la 3000 lei.

În cazul când legea pronunță maximumul unei pedepse criminale, Curtea va aplica minimumul acelei pedepse sau chiar pedepse ce vin cu un grad mai jos. În materie corecțională, dacă tribunalele sau curțile vor constata circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului, vor fi obligate să se scoboare sub minimum pedepsei prevăzut de textul de lege ce vor aplica, iar când acel text nu prevede nici un minimum, se vor coborî sub minimum general prevăzut de lege pentru închisoarea corecțională.

Tribunalele pot să substituie în asemenea cazuri închisoarei amenda, fără însă să se poată coborî în nici un caz mai jos de simplă poliție.

În cazul când amenda a fost substituită închisorii, maximum amenzii substituite nu va putea trece peste 5000 lei.

Dacă maximum pedepsei delictului săvârșit este de 5 ani sau mai mult, pedeapsa nu va putea fi redusă la mai puțin de un an închisoare corecțională.

Circumstanțele ușurătoare se pot acorda și în materia contravențiilor:

În acest caz, amenda va putea fi coborâtă până la minimum de 50 lei, iar dacă legea prevede și închisoare polițienească, acestea i-se va putea substitui amenda al cărei maximum va fi de 250 lei. (Art. 60 din codul penal al vechiului regat).

Art. 102. Acei cari săvârșind o infracțiune se găsesc prin aceasta în stare de scâdivă și dacă totuși se recunoaște în favoarea lor circumstanțe atenuante, pedeapsa nu se va putea reduce sub minimum prevăzut de lege pentru infracțiunea săvârșită:

Dacă infracțiunea este pedepsită de lege cu munca silnică pe viață, pedeapsa nu va putea fi redusă sub 15 ani muncă silnică.

Art. 103. Numai pedepsele privative de libertate și pedepsele precuinare se pot micșora prin recunoașterea circumstanțelor atenuante.

Circumstanțele ușurătoare vor putea fi acordate și acelor cari au săvârșit infracțiuni prevăzute de legile speciale, dacă aceste legi nu au dispozițiuni exprese în sens contrar.

TITLUL VII.

Despre stabilirea și aplicarea pedepselor în cazul concursului mai multor cauze de agravare și de ușurare a culpabilității.

Art. 104. — În cazul concursului mai multor cauze de agravare și de ușurare a culpabilității stabilirea pedepsii ce trebuie pronunțată se va face după normele și în ordinea următoare;

1. Se va determina mai întâi pedeapsa legală, atrasă de infracțiunea săvârșită, astfel cum rezultă din combinarea faptului constitutiv cu circumstanțele agravante speciale care însoțesc acest fapt;

2. Se va micșora apoi pedeapsa prin scuzele legale atenuante aplicate faptului la cari se referă și pe cari prevenitul sau acuzatul le-ar invoca și dacă acestea s'ar recunoaște de justiție;

3. Se va agrava pedeapsa dacă individul se află în stare de recidivă;

4. Pedeapsa care va rezulta va fi apoi micșorată dacă s'a recunoscut și circumstanțe ușurătoare în favoarea acuzatului sau inculpatului.

Art. 105. În caz de cumul, judecătorul nu va proceda la fixarea pedepsii ce s'ar cuveni infractorului, decât după ce va constata cari sunt pedepsele prescrise de lege fiecărei infracțiuni, ținând seama de circumstanțele agravante speciale și de scuzele legale atenuante. Pedeapsa faptei care este sau care a rămas cea mai gravă, va fi apoi mărită în conformitate cu dispozițiunile acestui cod referitoare la infracțiunile concurente.

Dacă autorul infracțiunii se găsea în acelaș timp prin una sau mai multe din aceste infracțiuni și în stare de recidivă judecătorul va stabili atât pedeapsa ce s'ar cuveni pentru concursul de infracțiuni, cât și pedeapsa ce s'ar cuveni pentru recidivă, iar din aceste două pedepse va aplica pe cea mai gravă.

În cazul prevăzut de alineatul precedent, dacă se constată circumstanțe ușurătoare în favoarea infractorului, micșorarea pedepsii va fi făcută în conformitate cu dispozițiunile art. 102, și aceasta chiar dacă pedeapsa cea mai gravă ce se micșorează ar fi aceea a cumulului.

TITLUL VIII

Despre stingerea pedepselor.

Art. 106. — Nici o pedeapsă nu se va stinge decât în cazurile și condițiunile anume determinate de lege.

Art. 107. — Amnistia unei infracțiuni stinge toate pedepsele atrase de această infracțiune.

Obiectele confiscate conform art. 39, precum și amenzile încasate anterior amnistiei nu vor fi însă restituite. (Art. 89 din codul penal italian.)

Art. 108. — Toate pedepsele se sting prin moartea condamnatului. Pedepsele pecuniare vor fi încasate din succesiunea sa numai dacă hotărârea condamnatore prin care fuseseră pronunțate a rămas irevocabilă anterior decesului.

Dreptul de a confisca obiectele menționate în art. 39 nu încetează odată cu moartea proprietarului lor.

Aceste obiectele se vor confisca chiar dacă înviuitul încetase din viață înainte de condamnare. (Art. 53, ultimul alineat și art. 118 din codul penal ungur; art. 80 din codul penal belgian; art. 85 din codul penal italian; paragraful 75 din codul penal olandez.)

Art. 109. — Pedepsele privative de drepturi se sting prin reabilitarea condamnatului. (Art. 100 din codul penal italian.)

Art. 110. — Pedepsele privative de libertate și pedepsele pecuniare se sting prin executare, grațiere și prin prescripție astfel cum este statornicită în codul de procedură penală.

Pedepsele privative de drepturi sunt imprescriptibile, afară de cazurile când legea printr'un text expres ar dispune alfel.

Art. 111. — Impăcarea sau iertarea părții vătămate aduce stingerea pedepselor pronunțate numai în cazurile și în condițiunile anume determinate de lege.

Art. 112. — Stingerea pedepselor în cazurile stabilite prin articolele precedente nu are nici o înrăurire asupra dreptului de executare a condamnățiilor civile, în cea ce privește restituțiunile, daunele și cheltuelile de procedură (Art. 103 din codul penal italian.)

